

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010061
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3122010061.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Mariána Dunčka a Mgr. Mareka Anovčina na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12. apríla 2022 prejednal sťažnosť odsúdeného

V. E.,

nar. XX.XX.XXXX v M., trvale bytom I., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37Pp/1/2022 zo dňa 28.02.2022 a takto jednohlasne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 2T/2/2017 zo dňa 21.02.2019 bol V. E. odsúdený pre pokračovací prečin porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. k § 194 ods. 1 Tr. zák. v súbehu so zločinom krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 3 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň bol zrušený výrok o treste uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 0T/13/2015, výrok o treste uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 2T/51/2015, výrok o treste uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 1T/128/2015, výrok o treste uložený mu rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 2T/56/2015 a výrok o treste uložený mu rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 1T/38/2016.

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 15T/45/2019 zo dňa 08.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 3To/1/2020 zo dňa 19.05.2021 bol V. E. odsúdený pre prečin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 212 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2 písm. b) Trestného zákona k trestu odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu vyššie uvedeného trestu odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia. V písomnom odôvodnení sťažnosti spochybnil hodnotenie zo strany ústavu na výkon trestu, keď k trestnej činnosti sa vždy priznal a skutok oľutoval, návykové látky nikdy neužíval, vo výkone trestu sa snažil plniť si svoje povinnosti zodpovedne a pracoval, čoho dôkazom sú aj tri disciplinárne odmeny. V ústave sa snažil riešiť svoj vážny zdravotný problém a keď nechceli riešiť jeho bolesti, dožadoval sa riešenia, za čo bol disciplinárne potrestaný. Poukázal na dobu, ktorá uplynula od spáchania skutku (8 rokov) a uviedol, že trest bol pre neho ponaučením, aby sa u neho obdobné konanie už neopakovalo. Dôkazom toho má byť to, že od spáchania skutku v roku 2014 pracoval, žil s rodinou a nepáchal trestnú činnosť. Opätovne oľutoval svoje konanie, poukázal na ďalšiu disciplinárnu odmenu, ktorá mu bola udelená po rozhodnutí súdu prvého stupňa. Chce viesť riadny život, pracovať a založiť si rodinu.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého stupňa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmienčné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa dôsledne zaoberal zákonnými podmienkami pre podmienčné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ktoré musia byť splnené súčasne (kumulatívne). Možno prisvedčiť jeho názoru, že odsúdený spĺňa len formálnu podmienku z pohľadu výkonu potrebnej výmery trestu odňatia slobody, pričom u neho nie sú splnené obidve materiálne podmienky. Prvá materiálna podmienka spočíva v polepšení sa odsúdeného a jej nesplnenie správne vyhodnotil už súd prvého stupňa. Na očakávaní vedenia riadneho života odsúdeného po prepustení na slobodu je založená druhá materiálna podmienka.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje už súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmienčného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri naväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu. Teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmienčne prepustiť každého odsúdeného (podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia - § 66 ods. 1 Tr. zák. krajský súd uvádza, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení treba rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život.

V zhode s názorom súdu prvého stupňa krajský súd konštatuje, že počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného nedošlo k adekvátnej náprave (k polepšeniu). Správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody je nestabilné, keď odsúdený bol aj disciplinárne odmenený, no aj disciplinárne potrestaný. Striedajú sa u neho obdobia, keď si riadne plní svoje povinnosti, s obdobiami, keď ich porušuje. Nedostatky v jeho správaní spočívali v nedodržaní zásad ustrojovania, nedodržaní zásad slušného správania sa k personálu, ktoré bolo takej intenzity, že bol aj disciplinárne potrestaný,

a to umiestnením do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase na 5 dní. Bola u neho zaznamená aj nátlaková forma správania, keď vyhlásil hladovku. Jeho postoj k trestnej činnosti je iba čiastočne kritický, trestnú činnosť nedokáže racionálne vysvetliť a svoje konanie zľahčuje, čo súd prvého stupňa správne vyhodnotil tak, že nedošlo k náprave tých povahových vlastností, ktoré ho dovedli do výkonu trestu odňatia slobody. Krajský súd považuje takéto hodnotenie zo strany súdu prvého stupňa za správne a k tomuto dopĺňa, že zmienený postoj odsúdeného k trestnej činnosti nemôže byť prejavom jeho polepšenia, nakoľko si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti z uloženého trestu odňatia slobody v plnom rozsahu neuvedomuje (nepripúšťa). Ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, veľmi ťažko môže dospieť k záveru, že by viedol po podmiennečnom prepustení riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou, či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

Krajský súd považuje nápravu odsúdeného za sťažnú, nakoľko je osobou so sklonmi k páchaniu najmä majetkovej trestnej činnosti. Hoc je prvýkrát vo výkone trestu, v registri trestov má napriek svojmu ešte relatívne mladému veku už 10 záznamov. Preto sa javí pôsobenie na jeho prevýchovu len plynutím skúšobnej doby, prípadne aj s nariadením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe ako nedostatočné.

Predchádzajúci spôsob života odsúdeného nedáva pre krajský súd dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať. V jeho neprospech svedčí aj ústavom konštatované vysoké riziko recidívy trestnej činnosti a jeho nepriaznivá resocializačná prognóza. V prospech odsúdeného by podľa odôvodnenia jeho sťažnosti malo svedčiť to, že od spáchaní trestnej činnosti uplynula dlhá doba (8 rokov) a od spáchania skutku v roku 2014 pracoval, žil s rodinou a nepáchal trestnú činnosť. Uvedené sa však nezakladá na pravde. Trestnú činnosť, za ktorú bol V. E. odsúdený rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 2T/2/2017 na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní tri roky, spáchal na prelome rokov 2014 - 2015, avšak nejde o poslednú ním spáchanú trestnú činnosť. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 15T/45/2019 bol odsúdený za trestnú činnosť spáchanú v januári 2019 a zjavne tak od roku 2014 nevedol riadny život, ako tvrdí. Od 07.04.2019 je pritom vo výkone trestu a aj tu sa dopustil disciplinárnych previnení. Vzhľadom na trestnú minulosť odsúdeného, porušovanie noriem správania sa vo výkone trestu, iba čiastočne kritický postoj k vlastnej trestnej činnosti a vysokú pravdepodobnosť recidívy nemožno dôvodne predpokladať, že by sa odsúdený napravil už po výkone časti uloženého trestu odňatia slobody a že by po podmiennečnom prepustení viedol na slobode riadny život.

Pokiaľ odsúdený namietal hodnotenie jeho osoby zo strany ústavu na výkon trestu, tak tieto námietky uplatnil až v dôvodoch zahlásenej sťažnosti, no hodnotenie mu bolo známe už pred verejným zasadnutím súdu prvej inštancie, kde hodnotenie nenamietal a žiadny dôkaz na vyvrátenie v ňom uvádzaných tvrdení nenavrhol. Krajský súd tak vyhodnotil postup odsúdeného v súvislosti s tým, že opomína svoju trestnú činnosť z roku 2019 a tvrdí, že poslednou jeho trestnou činnosťou bol skutok z roku 2014 za zjavne účelový. Takýmto sa odsúdený snaží zvrátiť rozhodnutie súdu prvej inštancie, avšak bez relevantného dôvodu majúceho základ vo vykonanom dokazovaní, resp. aj v rozpore s vykonaným dokazovaním. Nepravdivé tvrdenie odsúdeného o poslednej spáchaní trestnej činnosti v roku 2014 len posilňuje závery súdu prvého stupňa, ako aj závery krajského súdu v tom, že odsúdený nespĺňa podmienky na podmiennečné prepustenie. Ak nie sú splnené hmotnoprávne podmienky podmiennečného prepustenia je odsúdeným uvádzaný bližšie nekonkretizovaný zdravotný problém vo vzťahu k tomuto konaniu neopodstatnený. Odsúdený má právo na poskytnutie adekvátnej zdravotnej starostlivosti aj vo výkone trestu odňatia slobody.

Záverom krajský súd uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával (vykonával) tak, ako to ostatne navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu, keď ho neodporučil podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, že sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol, nakoľko odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.